

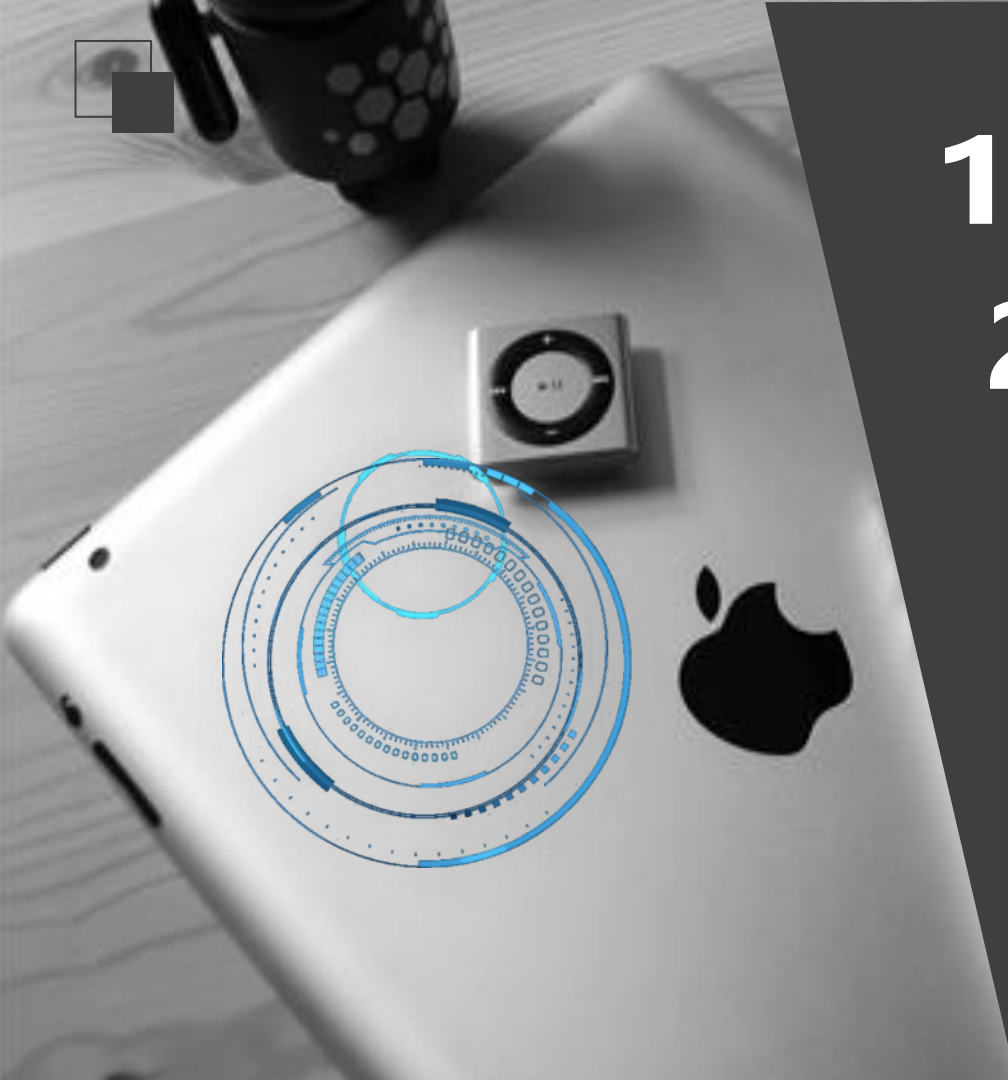
จิตวิญญาณผู้บริหาร

ผู้จัดทำ

นางสาวสิริมิริน เกิดช่าง รหัสนักศึกษา 62561802019

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- 1 ความหมายของจิตวิญญาณผู้บริหาร
- 2 ความสำคัญของจิตวิญญาณผู้บริหาร
- 3 คุณลักษณะของจิตวิญญาณผู้บริหาร
- 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 5 กรณีตัวอย่าง

ความหมายของ
จิตวิญญาณผู้บริหาร

จิตวิญญาณ

จิตวิญญาณ มาจากคำภาษาอังกฤษ Spirituality ซึ่งหมายถึง วิญญาณ จิตใจ
เกี่ยวกับใจ ความ งามอาจ เจตนา ผู้มีปัญญา ความอดทน และภูตผีปีศาจ (สอ เสถบุตร:
ฉบับภาษาอังกฤษ-ไทย 2541: 562) จิต หมายถึง ใจความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ส่วนคำว่า วิญญาณ
หมายถึง ความรู้แจ้ง ความรู้สำนึกความคิด ความใส่ใจ (เปลื้อง ณ นคร, 2539: 125)

จิตวิญญาณ

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2559) ได้กล่าวเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องจิตวิญญาณว่า มีนักวิชาการได้นำความรู้เรื่องจิตวิญญาณไปศึกษาและใช้กับบุคคลในองค์กร โดยใช้ศัพท์ต่างๆ เช่น จิตวิญญาณในการทำงาน หรือจิตวิญญาณที่ทำงาน ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Spiritual หรือ Spirituality หรือ Spiritual health หรือ Spiritual well-being นักวิชาการ เช่น Marques, Dhiman และ King (2007) ผู้เขียนหนังสือ “Spirituality in the workplace” ได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับจิตวิญญาณในที่ทำงานว่า เพื่อให้มีความสอดคล้องและเกิดความเข้าใจร่วมกัน มีข้อสันนิษฐานที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณ ดังนี้

จิตวิญญาณ

- 1) ข้อสันนิษฐานแรก คือ จิตวิญญาณมีอยู่ในการทำงาน มีหลักฐานจำนวนมากยืนยันว่า มีนักวิชาการ นักเขียน ผู้นำและสมาชิกในกลุ่มทำงานในหลากหลายระดับ มีการยอมรับและ วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับกระแสนี้ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และหลักฐานเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่า ในความเป็นจริงแล้วไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการปรากฏของจิตวิญญาณในการทำงานเพราะสิ่งนี้เป็นความจริงที่มีอยู่
- 2) ข้อสันนิษฐานที่สอง คือ มีปัจจัย 2 ปัจจัยที่รวมอยู่ในแนวคิดของจิตวิญญาณในที่ทำงาน ได้แก่
 - 2.1) จิตวิญญาณเป็นสิ่งที่แฝงอยู่ตลอดการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยจิตวิญญาณ หมายถึง สิ่งที่แตกต่างกัน (different thing) สำหรับคนที่แตกต่างกัน (different people)
 - 2.2) มีการให้คำนิยามคำว่า “สถานที่ทำงาน” ว่าเป็นสถานที่ที่รวมกันของพนักงาน โดย ความหลากหลายของที่ทำงานนั้นได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้จึง สามารถยอมรับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่ทำงานที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป

จิตวิญญาณ

3) ข้อสันนิษฐานที่สาม คือ ทุกคนมีจิตวิญญาณ ดังนั้น ทุกคนที่ทำงานก็มีจิตวิญญาณ ด้วย ซึ่งจิตวิญญาณจัดเป็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปรากฏอยู่ในที่ทำงานทุกที่ สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ และเป็นประสบการณ์ให้กับทุกคนและทุกรูปแบบของสถานที่ทำงาน

นพ. ดร. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ ("สุขภาพทางจิตวิญญาณ" 2545 : 1) ได้แยกคำว่า จิต กับ จิตวิญญาณ ว่า จิต คือความสบายใจ ความสนุกสนาน ไม่เครียด คำว่าจิตหมายถึง เป้าหมายสูงสุดของชีวิตคืออะไร

จิตวิญญาณ

ซึ่งสอดคล้องกับเอมิลิ่ง และโพวิโอนิส (Ameling and Poolonis ,2001: 16) ที่ให้คำนิยามจิตวิญญาณว่า "เป็น การค้นหาความหมายของชีวิต (Meaning Making) เช่น ฉันเป็นใคร ฉันอยู่ที่นี้เพราะอะไร สิ่งต่างๆเหล่านี้มี ความหมายอย่างไรต่อฉัน และอะไรคือสิ่งที่ฉันหวังจะทำในช่วงเวลาที่เหลืออยู่บนโลกนี้"

ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้ให้คำจำกัดความว่า จิตวิญญาณ คือจิตชั้นสูง จิตที่ลดความเห็นแก่ตัว จิตที่ เห็นแก่ผู้อื่น จิตที่เข้าถึงสิ่งสูงสุด คือนิพพานหรือพระเจ้า (สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ 2544 : 155)

จิตวิญญาณ

อนันทรราช และไฮท์ (Anandarajah and Hight. 2001:89 อ้างอิงจากพีระศักดิ์ เลิศตระการนนท์, 2546:1) ได้ให้ความหมายของจิตวิญญาณว่า เป็นประสบการณ์ของมนุษย์ที่ซับซ้อนและมีหลายมิติประกอบด้วย ด้านสติปัญญา (Cognitive) ประสบการณ์ (experience) และพฤติกรรม (behavior)

1. มิติด้านสติปัญญาและปรัชญา ได้แก่ การค้นหาความหมาย วัตถุประสงค์ และความจริงในชีวิต ความเชื่อและคุณค่าในสิ่งที่แต่ละบุคคลอาศัยอยู่
2. มิติด้านประสบการณ์และอารมณ์ ได้แก่ ความรู้สึกของการคาดหวัง ความรัก ความสัมพันธ์ ความสงบภายใน สิ่งปลอบใจและผู้ให้การสนับสนุน
3. มิติด้านพฤติกรรม ได้แก่ สิ่งที่บุคคลแสดงออกมาจากความเชื่อทางจิตวิญญาณของแต่ละคน

จิตวิญญาณ

สรุป ความหมายของจิตวิญญาณ หมายถึง พลังที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความมีชีวิตจิตใจ ผดุงชีวิต และให้ความหมายที่สำคัญแก่ชีวิต พร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมออกมาจากความเชื่อทางจิตวิญญาณของบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา ตามความหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งภาครัฐและเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2546, หน้า1) ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลสำคัญที่จะบันดาลให้เกิดความสำเร็จ

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษา ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (2547, หน้า 11) กล่าวว่า
ผู้บริหาร สถานศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

สรุป ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งสูงสุดของ
สถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารขอบข่ายงานที่รับผิดชอบโดยมี
ภาระหน้าที่รับผิดชอบให้องค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จิตวิญญาณผู้บริหารสถานศึกษา

หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งสูงสุดของสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารขอบข่ายงานที่รับผิดชอบโดยมี ภาระหน้าที่รับผิดชอบให้องค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยแสดงพฤติกรรมออกมาจากความเชื่อทางจิตวิญญาณของบุคคล กระทำมาจากจิตใจ ความรู้สึกภายในตนเอง มีความเป็นนักบริหารอยู่ในจิตวิญญาณตลอดเวลา แม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในองค์การก็ตาม

ความสำคัญของ
จิตวิญญาณผู้บริหาร

ความสำคัญของจิตวิญญาณผู้บริหาร

จากความหมายที่กล่าวไว้ข้างต้น ได้สะท้อนภาพผู้นำที่สงบ อ่อนน้อมสุภาพ แต่มีพลังอำนาจ ที่มาจากจิตวิญญาณที่เปี่ยมด้วยพลังศรัทธาอันแน่วแน่ มั่นคง จูงใจผู้ตามด้วยแบบอย่างแห่งชีวิตที่อุทิศ ตน มิใช่ด้วยกลยุทธ์และสติปัญญาอันหลักแหลม ผู้ตามจึงไม่เพียงแต่อุทิศตนเพื่องานด้วยความเต็มใจ แต่ ได้รับแบบอย่างชีวิตที่มีความศรัทธา และหมายเอาคุณธรรมเป็นที่พึ่งจากตัวผู้นำด้วย เป็นเหตุให้ผู้ตามได้ พัฒนาชีวิตด้านจิตวิญญาณให้เติบโตขึ้น (spiritual growth) และมีความผาสุกทางจิตวิญญาณ (spiritual well being)

ความสำคัญของจิตวิญญาณผู้บริหาร

ความผาสุกทางจิตวิญญาณนี้จะสะท้อนพฤติกรรมการแสดงออกที่ดี กล่าวคือ มีเขาวนอารมณ์
พลังสร้างสรรค์มองโลกในแง่ดีมีความเมตตา และเคารพผู้อื่น มีคุณธรรมจริยธรรมสูงสามารถควบคุมจิต
ของตนให้มีสมาธิใช้สติปัญญาในการแสวงหาความรู้ และแก้ไขปัญหาคด้วยเหตุผล มีกำลังใจที่เข้มแข็ง
พร้อมที่จะเผชิญหรือดำเนินชีวิตไปข้างหน้าอย่างมั่นใจ และยังพบอีกว่าปรัชญาความเป็นผู้นำทางจิต
วิญญาณ (spiritual leadership philosophy) คือ กุญแจสำคัญของการนำองค์กรให้ไปถึงคุณค่าที่
แท้จริงขององค์กรนั้นๆ โดยการทำให้เกิดความชัดเจนในการจัดการ การสื่อสาร การให้ความหมายและ
คุณค่าที่แท้จริงของการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะของ
จิตวิญญาณผู้บริหาร

คุณลักษณะของจิตวิญญาณผู้บริหาร

ผู้บริหารจะต้องมี
จิตวิญญาณ
ผู้บริหาร อย่างน้อย
3 ประการคือ

(อ้างอิง ในสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา, 2547, หน้า 19-29)

อุทิศตนเพื่อหน้าที่

เป็นผู้ที่มีรักและมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มุ่งมั่น ขยัน อดทน และเสียสละที่จะทำงานในหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ ตามจุดหมายของการปฏิรูปการศึกษา

มีความเป็นปัญญาชน

เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตและทำงานในหน้าที่โดยใช้ “ปัญญา” พิจารณาด้วยเหตุผล ตามหลักกาลามสูตร ไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ โสภ โภจร หลงและความลำเอียงด้วยอคติต่างๆ มีจิตใจที่เข้มแข็งหนักแน่นใน เหตุผลแห่งความถูกต้อง ในความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม

บริหารตนเป็นแบบอย่างที่ดี

เป็นผู้ที่ให้ความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน ทั้งด้านความเก่ง ความดี และความมีความสุขสมบูรณ์ทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิตในฐานะที่มีหน้าที่เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยยึดหลักว่า “จะพัฒนาใครเขาต้องพัฒนาตัวเราก่อน”

ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องมีวิญญูณนั้กบริหารอย่างน้อย 3 ประการ คือ (อ้างถึง ในสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547, หน้า 19-29)

1. อุทิศตนเพื่อหน้าที่

ผู้บริหารที่มีจิตวิญญูณนั้กบริหารจะยึดมั่นอุดมการณ์การทำงานในหน้าที่ ที่ว่า “งาน คือชีวิต ชีวิต คือ งานบันดาลสุข” ไม่ใช่ งาน คือ เงิน เงิน คือ งาน บันดาลสุขเพราะตระหนักในความสำเร็จจากการทำงานมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน

ด้วยอุดมการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และมีความเต็มใจที่จะเสียสละอุทิศตน เพื่อหน้าที่ ทุ่มเทชีวิตและจิตใจทำงานในหน้าที่ผู้บริหารในการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อให้ผู้รับบริการจากองค์การได้รับประโยชน์สูงสุด มิใช่ทำงานเพื่อเงิน ยศตำแหน่ง หรือผลประโยชน์ของตนเอง การอุทิศตนเพื่อหน้าที่ดังกล่าวจะสร้างความภาคภูมิใจในผลงานและเพิ่มคุณค่าให้กับชีวิตของตน

2. มีความเป็นปัญญาชน

ผู้บริหารที่มีความเป็นปัญญาชนจะตระหนักอยู่เสมอว่า การนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นหน้าที่ของผู้บริหารแต่ความสำเร็จขององค์การมิได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพียงคนเดียว แต่ขึ้นอยู่กับบุคลากรทุกคนในองค์การนั้น ดังนั้นผู้บริหารจะทำหน้าที่นำองค์การไปสู่ความสำเร็จได้ จึงเป็นหนี้บุญคุณของบุคลากรทุกคนในองค์การ

สำหรับองค์การที่เป็นสถานศึกษาซึ่งบุคลากรในองค์การเป็นครูอาจารย์ผู้ทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มี ความเป็นปัญญาชนย่อมมีความจำเป็นมากขึ้นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นปัญญาชน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูอาจารย์และผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความเป็นปัญญาชนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3. บริหารตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีจิตวิญญาณนักบริหาร จะตระหนักในความจำเป็นและความสำคัญที่จะบริหารตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นเช่นไร ความสำเร็จมิได้ขึ้นอยู่กับที่การพูดแต่ขึ้นอยู่กับที่การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ในสถานศึกษานั้น

ถ้าผู้บริหารและครูอาจารย์พูดสั่งสอนผู้เรียนให้ทำในสิ่งที่ดีและห้ามไม่ให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี แต่ผู้บริหารและครูอาจารย์ทำในสิ่งที่พูดนั้นไม่ได้ แล้วยังให้เหตุผลแก่ผู้เรียนว่า จงทำตามที่ครูพูดแต่อย่าทำตามที่ครูทำเพราะครูเป็นผู้ใหญ่แล้วส่วนเธอยังเป็นเด็กอยู่ คำพูดเช่นนี้จะไร้ความหมายและยังทำลายความเชื่อถือศรัทธาที่มีต่อผู้พูดอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตวิญญาณของผู้บริหารในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษา
ต้นแบบ

01

การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำ
เชิงจิตวิญญาณของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

02

03

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อำนาจ อยู่คำ. (2551). ได้ศึกษาจิตวิญญาณของผู้บริหารในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบระดับจิตวิญญาณของผู้บริหารในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่าย โรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป และค้นหาคุณลักษณะทางจิตวิญญาณของผู้บริหารที่สามารถจำแนกความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบจากผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่าย และผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป โดยมีตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตวิญญาณของผู้บริหารด้านความรักความปรารถนาดี ด้านความจริงใจเสียสละ ด้านความสามารถทางปัญญา ด้านความเป็นผู้นำ และด้านแรงบันดาลใจ ผลการวิจัย พบว่า ระดับจิตวิญญาณของผู้บริหาร โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่าย และผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับสูง และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .001 คุณลักษณะทางจิตวิญญาณของผู้บริหารด้านความรักความปรารถนาดี และด้านแรงบันดาลใจ สามารถจำแนกความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบจากผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่าย และผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไปได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ โยธะพล, พิมพ์อร สดเอี่ยม และ บุญช่วย ศิริเกษ. (2558). ได้ศึกษาการพัฒนา
ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อทดสอบความสอดคล้อง
ของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ภาวะ
ผู้นำเชิงจิตวิญญาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีจำนวน 4 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยและ 88 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย
ด้านความมีจิตวิญญาณ มี 3 องค์ประกอบย่อยและ 17 ตัวบ่งชี้ ด้านความเป็นผู้พิทักษ์ มี 3 องค์ประกอบ
ย่อย และ 18 ตัวบ่งชี้ ด้านความเป็นองค์รวม มี 4 องค์ประกอบย่อยและ 38 ตัวบ่งชี้ และด้านการมี
วัฒนธรรม มี 3 องค์ประกอบย่อยและ 15 ตัวบ่งชี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธงชัย เจนโกศล(2557) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงานของครู ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญการในการบริหารสถานศึกษา ด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร ด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

กรณีตัวอย่าง

ประวัติ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

คุณธรรมนำใจในการบริหาร

ในระยะแรกเริ่มทำหน้าที่บริหารสถาบันการศึกษา ท่านได้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม ต่อมาจึงเป็นเลขานุการบริหารมหาวิทยาลัยเลขาธิการมหาวิทยาลัย เลขานุการรัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย รองอธิการบดี รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ผลงานระหว่างดำรงตำแหน่งสำคัญเหล่านี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ ด้วยความรู้ความสามารถและคุณธรรมของผู้นำ

"...สิ่งที่ยากมากๆ คือ การพัฒนาคุณธรรมคนในวงการการศึกษาทราบว่า เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ซึ่งถ้าใช้วิธีที่ไม่ถูกต้องก็คงเหมือนการสอนหนังสือ และการไม่ได้อะไร เพราะเรื่องคุณธรรมเป็นเรื่องที่ต้องนำไปปฏิบัติสร้างเครือข่ายคุณธรรมในทุกเขตพื้นที่การศึกษา 175 เขตที่จะเชื่อมโยงความร่วมมือร่วมคิด ร่วมทำของบ้าน วัด โรงเรียน"

กรณีตัวอย่าง

ครูของครู ครูของเด็ก และครูของผู้ปกครอง

ในฐานะอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม ได้จัดการจัดรูปแบบโรงเรียนสาธิตให้เป็นตัวอย่างที่ดีของโรงเรียนอื่นๆ เป็นแหล่งฝึกและทดลองการสอนของคณะครุศาสตร์ ทดลองใช้ระบบประถมและมัธยมอย่างละ 6 ปี เริ่มระบบนิตศการศึกษาภายในโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียนในฐานะ "ครูของครู" คือ มีความรอบรู้ ใฝ่รู้และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูในโรงเรียน เป็น "ครูของเด็ก" คืออบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ด้วยความเมตตากรุณาและสอนให้มีความประพฤติดี และเป็น "ครูของผู้ปกครอง" คือมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองเพื่อจะได้ช่วยกันดูแลเด็กให้เป็นเหมือนต้นกล้าที่เจริญงอกงามในสังคมต่อไป นักดับปัญหาทางการศึกษา

จุดประกาย ขยายความคิด
พิชิตการเปลี่ยนแปลง แสดงสัมฤทธิ์ผล
4 ขั้นตอนที่ร้อยกรองขึ้น เป็นพื้นฐานอักษรศาสตร์
หาจากตำราไหนไม่ได้ เป็นกระบวนการสร้าง

นวัตกรรมวิจิตร

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ประเวศ วะสี. (2544). **สุขภาวะทางจิตวิญญาณ**. นิตยสารหมอชาวบ้าน,1(268), 14-16.
- ธงชัย เจนโกศล. (2557). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็น ของ ครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- ยุทธศาสตร์ โยชะพล, พิมพ์อร สดเอี่ยม และ บุญช่วย ศิริเกษ. (2558). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะ ผู้นำเชิงจิต วิญญาณของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ**. (วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2559). **ภาวะผู้นำ จิตวิญญาณในการทำงาน ผลการปฏิบัติงานและบรรษัทภิบาลขององค์กร**. ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **เกณฑ์มาตรฐานเฉพาะตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:

พริกหวานกราฟฟิค

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: เอสแอนด์จี

กราฟฟิค

อำนาจ อยู่คำ. (2551). จิตวิญญาณของผู้บริหารในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ. (วิทยานิพนธ์ คุุชฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล)

Anandarajah, G., & Hight, E. (2001). Spirituality and medical practice : using the Hope question as a practical tool for spiritual assessment. *Am Farm Physician*, 163(8), 1-9.

คุณลักษณะจิตวิญญาณ อุดมการณ์ ของผู้บริหารมืออาชีพที่พึงประสงค์ และองค์ประกอบของนักบริหารมืออาชีพ

สืบค้นจาก <https://padlet.com/teeppipatsun/2l119w0r5fhk>

จิตวิญญาณนักบริหาร สืบค้นจาก <https://thidarat00.wordpress.com/2011/12/08/จิตวิญญาณนักบริหาร>

จบการนำเสนอ